

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

A) ZHODNOCENÍ PLATNÉHO PRÁVNÍHO STAVU

Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hospodaření energií“), **transponuje tři směrnice Evropského parlamentu a Rady**. Jedná se o směrnici 2010/30/EU ze dne 19. května 2010 o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku (dále jen „směrnice o štítkování“), směrnici 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (dále jen „směrnice o energetické náročnosti budov“) a směrnici 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (dále jen „směrnice o energetické účinnosti“). **Tyto směrnice stanovují legislativní rámec EU pro zvyšování energetické účinnosti**. Jedná se tak o legislativní nástroje napomáhající dosažení cílů energetické účinnosti EU do roku 2020. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že zákon o hospodaření energií stanovuje právní rámec České republiky pro zvyšování energetické účinnosti, a tím naplnění národního příspěvku k cíli energetické účinnosti EU a dílčím závazkům v této oblasti.

Směrnice o energetické účinnosti byla transponována v roce 2015 zákonem č. 103/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 103/2015“). Jedním z významných bodů této novely zákona o hospodaření energií byla transpozice čl. 8 směrnice o energetické účinnosti, který se týká povinnosti zpracovat energetický audit, resp. povinnosti zavést systém hospodaření s energií. Transpozicí tohoto článku došlo k rozšíření povinnosti zpracovat energetický audit, která byla stanovena v zákoně o hospodaření energií již před touto novelou. Zákon o hospodaření energií ve znění před účinností zákona č. 103/2015 Sb. stanovoval povinnost stavebníkům, společenstvím vlastníků jednotek nebo vlastníků budov nebo energetického hospodářství nechat zpracovat audit při překročení spotřeby energie stanovené prováděcím právním předpisem a výjimky z této povinnosti. V České republice se způsob zpracování energetického auditu stanovený vyhláškou č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku, ve znění pozdějších předpisů, významně liší od obecně platného způsobu zpracování energetického auditu stanoveného normou ČSN EN 50002 a zároveň nezahrnuje veškeré oblasti (např. dopravu), kdy dochází k nakládání s energií, jak požaduje směrnice o energetické účinnosti.

Směrnice o energetické účinnosti zavádí **povinnost zpracovat energetický audit pro podniky, které nejsou malými nebo středními podle doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků** (dále jen „doporučení Komise“). Hlavními kritérii pro stanovení velikosti podniku je podle doporučení Komise počet zaměstnanců a roční obrát nebo roční bilanční suma. Při hodnocení těchto kritérií je potřebné u počtu zaměstnanců, obrátu a bilanční sumy započítávat i údaje plynoucí

z partnerský a spojeneckých vztahů. Cílem příslušných ustanovení směrnice o energetické účinnosti je analýza a využití potenciálu úspor energie v určitém segmentu trhu. Při dané velikosti podniku směrnice o energetické účinnosti předpokládá významný potenciál úspor energie.

Tato povinnost byla do zákona o hospodaření energií transponována v § 9 odst. 2. Zákon o hospodaření energií zároveň transponuje i přesnou definici podnikatele (§ 5 odst. 4 písm. k)), který není malým nebo středním, a to odkazem na doporučení Komise, podle kterého má docházet ke kategorizaci podnikatele. Právě v důsledku výše popsání způsobu kategorizace se dotýká povinnost pro „velké“ podnikatele i subjektů, které zdaleka nedosahují „reálně“ požadované velikosti. Tudíž u nich není ani naplněn předpoklad významné úspory energie, tzn., nedochází věcně k naplnění záměru směrnice o energetické účinnosti. **V důsledku takto stanovené povinnosti dochází k nadměrnému neefektivnímu finančnímu a administrativnímu zatížení podnikatelů.**

Povinnost zpracovat energetický audit významně souvisí i s definicí energetického hospodářství, ke kterému se povinnost vztahuje. Právě obecnost definice ve stávajícím znění zákona o hospodaření energií činí problém. Není zřejmé, zda pojem energetické hospodářství zahrnuje technologické celky, budovu, procesy, atd. a na „co“ se povinnost zpracovat energetický audit vztahuje.

Zákonem č. 318/2012 Sb. byla do zákona o hospodaření energií transponována směrnice o energetické náročnosti budov. Tato směrnice nahradila původní směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/91/ES ze dne 16. prosince 2002 o energetické náročnosti budov. Původní směrnice o energetické náročnosti popisovala 4 oblasti. Jednalo se o požadavky na zavedení kontroly účinnosti kotlů, požadavky na zavedení kontroly klimatizačních systémů, požadavky na energetickou náročnost budov a vydávání certifikátů energetické náročnosti budov a požadavky na nezávislé odborné osoby oprávněné provádět kontrolu kotlů, kontrolu klimatizačních systémů a vypracovat průkaz energetické náročnosti budov a na nezávislý kontrolní systém. Zmíněné 4 oblasti v původní směrnici z roku 2002 zachovává také nová směrnice 2010/31/EU z roku 2010. Nová směrnice však některé oblasti a požadavky popisuje podrobněji a zavádí některé nové prvky, jako je „nákladově optimální úroveň požadavků na energetickou náročnost“ a pojem „budova s téměř nulovou spotřebou energie“. **Jedním požadavkem směrnice o energetické náročnosti je vystavování průkazů energetické náročnosti na viditelném místě v případě budov často navštěvovaných veřejností. Právě tento požadavek byl transponován do českého právního řádu pouze částečně, tzn. pouze pro budovy orgánů veřejné moci.** V ostatních případech, kdy je průkaz energetické náročnosti budov zpracováván, není tento požadavek v zákoně o hospodaření energií stanoven. **Tento stav je rozporován Evropskou komisí v řízení o porušení povinnosti podle čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) č. 2016/2131.** S ohledem na možné uložení pokuty Soudním dvorem EU je potřebné tento stav nekompletní transpozice napravit.

Směrnice o energetické náročnosti budov i směrnice o energetické náročnosti vyžaduje, aby dokumenty související s naplňováním směrnic (energetický audit, průkaz energetické náročnosti budov, kontrola klimatizačního zařízení, kontrola provozovaných kotlů a rozvodů

tepelné energie) byly zpracovány kvalifikovanými osobami. Tyto osoby mají být z důvodu zachování a prohlubování svých znalostí průběžně vzdělávány. Tuto oblast řeší § 10 až § 10c zákona o hospodaření energií. Ustanovení těchto § stanovuje pravidla pro udělování oprávnění energetických specialistů, jejich povinnosti při naplňování činností, podmínky pro rušení oprávnění a podmínky vedení veřejného seznamu energetických specialistů. Již při legislativním procesu přijetí zákona č. 103/2015 Sb. byla řešena otázka průběhu aktualizací vzdělávání (dále jen „průběžné vzdělávání“) podle § 10 odst. 7 až 8 a § 10a odst. 2 zákona o hospodaření energií. **Průběžné vzdělávání má povinnost energetický specialista absolvovat každé tři roky a musí být zakončeno úspěšným absolvováním odborného testu.** Podle názoru odborné veřejnosti vyjádřeného již při minulých novelách zákona o hospodaření energií jsou takovéto podmínky přísnější než u obdobných profesí např. u autorizovaných inženýrů. Na základě poznatků z praxe je zřejmé, že tento názor má své opodstatnění. **Aktuální stav byl vyhodnocen jako nadměrně zatěžující pro výkon činnosti energetického specialisty.** Energetičtí specialisté mimo průběžné vzdělávání často absolvují další vzdělávací akce pro zvýšení kvalifikace.

Výkon činnosti energetického specialisty nespadá do působnosti zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Činnost je vykonávána na základě udělení oprávnění energetického specialisty k výkonu činnosti podle § 10 odst. 1 zákona o hospodaření energií, které je udělováno fyzickým osobám. Právnícké osoby, i přestože nabízejí za úplaty dokumenty zpracované energetickými specialisty, nemají stejné povinnosti a odpovědnost jako oprávněný energetický specialista, který činnost vykonává jako fyzická osoba nebo podnikající fyzická osoba. Těto právní mezery je v současné době využíváno k zakládání s. r. o., kdy jednatelem je oprávněný energetický specialista. Tudíž se prakticky dostává z režimu přestupků s ohledem na lhůty jednotlivých řízení.

Jak bylo uvedeno výše, zákon o hospodaření energií transponuje dále směrnici o energetickém štítkování. Tato směrnice je zrušena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017 (dále jen „nařízení ke štítkování“). Vzhledem k přímé účinnosti tohoto nařízení jsou některá ustanovení § 8 a 8a zákona o hospodaření energií nadbytečná.

Na základě připravované novely zákona o hospodaření energií bude nutné novelizovat související prováděcí právní předpisy. Bude se jednat o vyhlášku č. 118/2013 Sb., o energetických specialitech, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášku č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 441/2012 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie.

B) ODŮVODNĚNÍ HLAVNÍCH PRINCIPŮ NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Cílem předkládaného návrhu zákona je zejména **soulad evropské a národní právní úpravy regulující oblast zvyšování energetické účinnosti.**

Směrnice o energetickém štítkování je zrušena nařízením ke štítkování. Účinností tohoto nařízení vznikla situace, kdy je daná oblast již řešena přímo účinným nařízením a zároveň

v národním právním řádu, konkrétně v zákoně o hospodaření energií, jsou ustanovení, která tuto oblast také řeší.

V předloženém návrhu zákona je dále řešena **náprava výtky ze strany Evropské komise** (dále jen „Komise“) vznesené ve formálním upozornění týkajícího se řízení pro porušení povinnosti podle čl. 258 SFEU č. 2016/2131, ve kterém Komise namítá, že Česká republika nespĺňuje některá ustanovení směrnice o energetické náročnosti budov. Konkrétně se jedná o uplatňování čl. 13 odst. 2 ve vazbě na čl. 12 odst. 1 směrnice 2010/31/EU. Česká republika vyjádřila souhlas s touto výtkou a přislíbila nápravu při nejbližší novelizaci zákona o hospodaření energií. Předkládaný návrh zákona předpokládá dosažení tohoto souladu úpravou § 7a odst. 1 písm. d) zákona o hospodaření energií.

V neposlední řadě si předkládaný návrh zákona bere za cíl **upřesnění ustanovení, která se v aplikační praxi ukázala jako neúměrně administrativně a finančně zatěžující, nepřesná nebo nedostatečně řešená**. V první řadě se jedná o zpřesnění ustanovení týkajících se povinnosti zpracovat energetický audit a vyjasnit postup, jakým způsobem tuto povinnost naplnit. Zákon č. 103/2015 Sb., stanovil povinnost tzv. „velkým podnikatelům“ s tím, že stanovení, koho se tato povinnost týká, se určuje v souladu s doporučením Komise. Podle tohoto doporučení je nutné pro stanovení velikosti podnikatele počítat s nadnárodní provázaností majetkových vztahů společností. V důsledku této skutečnosti dochází k situacím, kdy je energetický audit zpracován i v případech, kde jeho zpracování není nákladově efektivní.

Druhou oblastí, kterou je třeba zpřesnit, je udělování oprávnění energetických specialistů. Toto oprávnění se podle současného znění zákona o hospodaření energií uděluje pouze fyzickým osobám. Cílem návrhu je stanovení stejných podmínek k vykonávání činností energetického specialisty pro fyzické a právnické osoby.

C) VYSVĚTLENÍ NEZBYTNOSTI NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Nezbytnost předložení návrhu zákona, kterým se mění zákon o hospodaření energií, vyplývá:

- **z řízení pro porušení povinnosti podle čl. 258 SFEU č. 2016/2131** vedeného kvůli nesplnění některých ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU. Česká republika v tomto směru již připustila pochybení a přislíbila ve svých vyjádřeních nápravu. V případě, že by tak neučinila, vystavuje se hrozbě žaloby,
- **z neefektivního finančního zatěžování podnikatelů, kteří nejsou malými nebo středními podle doporučení Komise**. Aktuální právní úprava stanovuje povinnost pravidelně zpracovávat každé 4 roky energetický audit podnikatelům, kteří jsou díky zahraničnímu kapitálu identifikováni jako „velký“ podnikatel. Ve skutečnosti však jsou malými nebo středními podnikateli, u kterých nelze předpokládat zpracováním energetického auditu identifikaci významného potenciálu energetických úspor. Cílem zákona o hospodaření energií je stanovovat právní rámec zvyšování energetické účinnosti v oblastech, kde je toto zvyšování

energetické účinnosti efektivní, a to i po stránce ekonomické. Stávající úprava jde proti logice tohoto přístupu.

D) ZHODNOCENÍ SOULADU S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM

Při tvorbě novely zákona o hospodaření energií byl zkoumán soulad především s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), a dále s usnesením č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina“).

Návrh zákona je v souladu s čl. 2 odst. 4 („Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“) a s čl. 79 odst. 3 („Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“) Ústavy.

Podle ustanovení § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky, připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila, dbají o zachovávání zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě. Předložená právní úprava je ve věcné působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu, § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 2/1969 Sb.

Předložený návrh zákona je dále v souladu s těmito články Listiny:

Čl. 2 odst. 3: „Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“. Předložený návrh zákona, kterým se mění zákon o hospodaření energií, je v souladu s principem legality, neboť uvedená problematika je přímo upravena zákonem, který obsahuje právní normy v oblasti zvyšování energetické účinnosti, při současné ochraně životního prostředí a klimatu (respektive „každý může být nucen činit to, co zákon ukládá“).

Čl. 4 odst. 1: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“. Navrhovaná právní úprava nikterak neomezuje základní práva a svobody.

Čl. 11 odst. 1: „Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.“. Vlastnictví není předkládanou novelou nijak dotčeno a není zasahováno ani do jeho ochrany.

Čl. 26 odst. 1 a 2: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.“ a „Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.“. Předložená právní úprava neomezuje svobodnou volbu povolání, přípravu k němu, ani nijak neomezuje podnikání.

Návrh zákona nepoškozuje hodnoty uvedené v čl. 11 odst. 3 Listiny „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými

zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.“, ani neohrožuje hodnoty uvedené v čl. 35 odst. 3 Listiny „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“. Tím, že je předložená právní úprava zakotvena přímo do zákona o hospodaření energií, je také zaručeno, že je zachován systém ochrany klimatu a životního prostředí, stejně tak přispívá navržená právní úprava k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k trvale udržitelnému rozvoji společnosti.

Navrhovaná právní úprava nijak nesnižuje ostatní práva dotčených subjektů a nejsou jí diskriminovány žádné specifické skupiny adresátů právních norem. Respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky (např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 287/04 nebo nález sp. zn. Pl. ÚS 21/96).

E) ZHODNOCENÍ SOULADU S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zněním mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, ať již se jedná o smlouvy dvoustranné, nebo mnohostranné (seznam vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána a která jsou v evidenci Ministerstva zahraničních věcí, je k dispozici na internetových stránkách www.mzv.cz).

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, včetně Smlouvy o Evropské unii a SFEU (zejména s čl. 34 a čl. 36 SFEU).

Navrhovaná právní úprava se taktéž dotýká mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, především Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a dále judikatury, jež s ní souvisí. Navrhovaná právní úprava je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod, zejména se zásadou práva na ochranu majetku (článek 1 Protokolu k Úmluvě).

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.).

F) ZHODNOCENÍ SOULADU SE ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍMI Z ČLENSTVÍ V EU

Návrh je v souladu s právními předpisy Evropské unie, stejně jako s judikaturou soudních orgánů EU a obecnými právními zásadami.

Návrh zákona je v souladu s obecnými právními zásadami práva Evropské unie, které vytváří a interpretuje Evropský soudní dvůr, resp. po přijetí Lisabonské smlouvy, Soudní dvůr Evropské unie. Tyto obecné právní zásady jsou většinou respektovány jako primární právo Evropské unie. Mezi tyto obecné právní zásady patří například:

- Princip rovnosti - Musí být zabezpečeno rovné postavení pro všechny. Zároveň musí být zabezpečena ochrana adresátů veřejné správy, kteří stojí v nerovném postavení vůči tomu, kdo rozhoduje.
- Princip vázanosti správy zákony, resp. právem - Veřejná moc je vázána cílem svého působení a nesmí zneužívat svých pravomocí.
- Princip ochrany nabytých práv a legitimního očekávání - Je dán požadavek právní jistoty. Důležitá je také kontinuita práva a rozhodování – vytváří jistotu a neměnnost rozhodování. Za stejné situace musí být vždy rozhodnuto stejně. Souvisí s principem proporcionality.
- Princip proporcionality (přiměřenosti) - Je dáno, že zásah musí být přiměřený a pouze tam, kde dochází k odchýlkám vůči normálnímu stavu (normálnímu fungování veřejné správy). Tento princip znamená nutnost posoudit, zda je konkrétní opatření nutno přijmout a zda je přiměřené stavu, vůči němuž bylo přijato.
- Princip odpovědnosti správy - Správněprávní odpovědnost je odpovědnost za porušení veřejných povinností stanovených normami správního práva nebo na základě norem správního práva.

Navrhovaná právní úprava se přímo netýká práv zajištěných v Evropské úmluvě o lidských právech.

Návrh zákona není v rozporu s právem Evropské unie, kterým je v této věci považován:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES, a
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU.

Návrhu se dotýká též řízení o porušení povinnosti podle čl. 258 SFEU.

Materiál je, vzhledem k výše uvedenému, v plném souladu s právem Evropské unie.

G) PŘEDPOKLÁDANÝ HOSPODÁŘSKÝ A FINANČNÍ DOSAH NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA STÁTNÍ ROZPOČET, OSTATNÍ VEŘEJNÉ ROZPOČTY, NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Z předkládaného návrhu zákona nevyplývají zvýšené nároky na státní rozpočet a nelze očekávat žádné zvýšené nároky na ostatní veřejné rozpočty. V důsledku navržených změn

nedojde k nárokování navýšení systemizovaných míst Státní energetické inspekce ČR (dále jen „SEI“) viz níže.

Lze spíše předpokládat pozitivní dopad na veřejné rozpočty, a to v důsledku zpřesnění pojmu „velký“ podnikatel, který má povinnost zpracovávat energetický audit každé 4 roky. Díky aktuálnímu odkazu na Doporučení Komise 361/2003/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků dopadá tato povinnost i na veřejné subjekty. Úprava v této oblasti bude mít pozitivní dopad i na podnikatelské prostředí. Návrh výrazně zúží skupinu subjektů, podnikatelů, kteří nejsou malými a středními, a kteří mají podle stávající právní úpravy povinnost zpracovávat energetický audit a v případě, že nezavedou a necertifikují systému hospodaření s energií podle ČSN EN ISO 50001 - Systém managementu hospodaření s energií nebo systému environmentálního řízení podle ČSN EN ISO 14001 - Systémy environmentálního managementu, opakovat jeho zpracování každé 4 roky. Podle výše citovaného doporučení se pro stanovení velikosti podnikatele počítá se započítávání nadnárodních vazeb společností. V důsledku tohoto přístupu se podle současného znění dotkla tato povinnost podnikatelů, kteří z pohledu národního jsou malými nebo středními, ale díky vazbám na zahraniční společnosti v souladu s doporučením Komise 361/2003/ES jsou podnikateli, kteří nejsou malými nebo středními, a tudíž musí naplnit povinnost podle § 9 odst. 2 zákona. Dochází tudíž k nadhodnocování velikosti podnikatelů, v důsledku kterého jsou energetické audity zpracovány v případech, kdy zpracování energetického auditu neplní svůj účel.

Úprava v oblasti energetických specialistů bude mít zejména dopad na podnikatelský sektor. Nároky se navýší v případě právnických osob, které nabízejí zpracování průkazů energetické náročnosti budov, energetických auditů a energetických posudků a provádění kontrol provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie nebo provádění kontrol klimatizačních systémů, ke kterým jsou oprávněny fyzické osoby podle § 10 odst. 1 zákona (oprávnění energetického specialisty k vybraným činnostem). Tyto společnosti budou mít povinnost být oprávněny k výkonu těchto činností, v případě, že budou mít i nadále zájem tyto služby nabízet. Podání žádostí je zpoplatněno podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, 1000 Kč/činnost energetického specialisty.

Finanční nároky na zajištění průběžného vzdělávání podle stávajícího právního řádu, které je pořádáno organizacemi pověřenými ministerstvem podle § 10a odst. 2 písm. b) zákona, je pokryto z ceny za kurz průběžného aktualizacího vzdělávání, které hradí energetický specialista.

V důsledku navrhovaných systémových změn dojde k přesunu odpovědnosti za zajišťování organizace průběžného aktualizacího vzdělávání z pověřených organizací na SEI.

S touto změnou jsou spojeny zvýšené administrativní nároky na SEI, které budou pokryty z aktuálních kapacit. Kromě navýšení administrativních nároků bude potřebné rozšířit a přizpůsobit webové stránky SEI pro elektronické přijímání žádostí o zařazení subjektu pořádajícího vzdělávací akce do systému průběžného aktualizacího vzdělávání.

Další nároky na straně výdajů SEI souvisí s pořádáním výběrových komisí pro výběr vzdělávacích akcí zařazených do průběžného aktualizacího vzdělávání (finanční náhrada za účast na komisi). Komise bude složena z členů vybraných podle jasně předem stanovených kvalifikačních kritérií.

Případné nevyčíslené výdajové dopady na státní rozpočet budou hrazeny v rámci stanovených limitů kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu bez nároků na jejich dodatečné navýšení.

H) ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU A DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ VE VZTAHU K ZÁKAZU DISKRIMINACE A VE VZTAHU K ROVNOSTI MUŽŮ A ŽEN

Platná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Lze proto konstatovat, že stávající právní úprava, jež je obsažena v návrhu zákona, nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace. Z hlediska rovnosti mužů a žen je návrh neutrální, neboť navrhovaná právní úprava je pro obě pohlaví stejná.

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů	
Stručný popis materiálu	
1. Týká se materiál postavení fyzických osob?	
☐ ANO	☒ NE
Hodnocení	
Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.	
Popis a odůvodnění dopadů na fyzické osoby	
Materiál nemá dopad na fyzické osoby.	
2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?	
☒ ANO → 3a	☐ NE → 3b

Analýza a popis případných změn materiálu					
3a. Přináší materiál zhoršení výchozího stavu?			3b. Přináší materiál zlepšení výchozího stavu?		
☐ ANO	☐ NE	☒ NE	☐ ANO	☒ NE	☐ NE
Materiál přináší zhoršení.	Materiál přináší zlepšení.	Postavení žen a mužů se nemění.	Materiál přináší zlepšení.	Postavení žen a mužů se nemění.	Materiál přináší zhoršení.
Hodnocení					
		Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.			
Analýza a popis případných změn materiálu					

Návrh nevytváří žádné rozdíly, které by byly v rozporu se zákazem diskriminace. Předložený návrh zákona nemá dopad na specifické skupiny obyvatel, včetně rovnosti mužů a žen (hodnoceno dle Metodiky hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů pro materiály předkládané vládě ČR /http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_Optimalizace/Metodika-PO-OPONENTURE.pdf). Předkladatel proto v souladu s bodem 3.3 Metodiky konstatuje, že materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.

I) ZHODNOCENÍ DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ NA RODINY A DOPADŮ NA SPECIFICKÉ SKUPINY OBYVATEL, ZEJMÉNA OSOBY SOCIÁLNĚ SLABÉ, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Navrhovanou právní úpravou se neupravují vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Lze proto

konstatovat, že navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na rodiny ani na specifické skupiny obyvatel ani na národnostní menšiny.

J) ZHODNOCENÍ DOPADŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Návrh zákona neovlivní pozitivní dopad na životní prostředí stávající právní úpravy. Předkládaný návrh upřesňuje legislativní rámec pro zvyšování energetické účinnosti stanovené zákonem o hospodaření energií. V důsledku zvyšování energetické účinnosti dochází ke snižování spotřeby energie. Tento efekt se pozitivně projevuje na snižování spotřeby primárních energetických zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů.

K) ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU A DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ VE VZTAHU K OCHRANĚ SOUKROMÍ A OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Ochrany soukromí se navrhovaná právní úprava netýká. Nevynucuje ani nepředpokládá zpracovávání osobních údajů. Právní úprava hospodaření energií již v současné době obsahuje regulaci shromažďování a zpřístupňování osobních údajů, a to v ustanovení § 10c a 10d. V navrhované právní úpravě dochází ke změně stávající úpravy.

Do seznamu energetických specialistů vedeného ministerstvem se budou nově zapisovat údaje o energetických specialistech – právnických osobách (§ 10c odst. 2). Navrhovaná úprava v této části seznamu však neobsahuje ustanovení, které by představovalo dopad na soukromí dotčených osob, neboť v návrhu § 10c odst. 2 písm. g) se stanovuje, že do seznamu energetických specialistů se zapisuje „jméno, popřípadě jména, a příjmení osob určených pro udělení oprávnění energetického specialisty“.

Jméno samo o sobě neumožňuje danou osobu přímo identifikovat, avšak ve spojení s veřejně přístupnými údaji uvedenými v části seznamu upraveném v § 10c odst. 1 lze (nepřímo) takovou osobu identifikovat, neboť osobou rozhodnou pro udělení oprávnění musí být (mimo jiné) osoba, která je držitelem oprávnění energetického specialisty, tedy osoba zapsaná v části seznamu vedeném ministerstvem pro fyzické osoby. K tomu je ovšem třeba uvést, že osobní údaje o této osobě jsou na seznamu vedeném ministerstvem uváděny již de lege lata. Proto zde navrhovanou právní úpravou nedochází (oproti stávající úpravě) ke zvýšenému dopadu na soukromí dotčených osob.

Co se týče ochrany obchodního tajemství, platí zde obecná mlčenlivost o těchto skutečnostech ať už ze strany státních úředníků či zaměstnanců firem stanovená zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

L) ZHODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK

Předkladatel provedl zhodnocení korupčních rizik, jak stanoví Legislativní pravidla vlády, a to podle Metodiky CIA (Corruption Impact Assessment; Metodika hodnocení korupčních

rizik), zveřejněné na webové stránce Odboru hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády České republiky, oddělení boje s korupcí.

Předkladatel neshledal v oblasti upravené návrhem prostor ke korupčnímu jednání.

M) ZHODNOCENÍ DOPADŮ NA BEZPEČNOST NEBO OBRANU STÁTU

Návrh nemá dopady ve vztahu k bezpečnosti nebo obraně státu.

N) ODŮVODNĚNÍ NÁVRHU, ABY POSLANECKÁ SNĚMOVNA VYSLOVILA S NÁVRHEM ZÁKONA SOUHLAS JIŽ V PRVÉM ČTENÍ

Navrhovanou právní úpravu je žádoucí přijmout co nejdříve, jelikož již bylo s Českou republikou zahájeno řízení ohledně nesprávné transpozice ustanovení směrnice o energetické náročnosti budov týkající se zajištění uveřejnění průkazu energetické náročnosti budov v budovách, které jsou často navštěvovány veřejností. Spor s Evropskou komisí vyplývá z čl. 258 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie vč. sporu před Soudním dvorem Evropské unie. Z uvedeného důvodu se navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky vyslovit souhlas s navrhovanou právní úpravou již v prvním čtení.

II. Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1

Dochází ke zpřesnění ustanovení předmětu zákona v reakci na zrušení směrnice 2010/30/EU přímo platným nařízením Evropského parlamentu a Rady 2017/1369, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU.

K bodu 2

Úprava vyplývající ze změny podle bodu 21, tzn. tematickým zúžením Státního programu na podporu úspor energie.

K bodu 3

Cílem změny je věcně zpřesnit definici „nakládání s energií“ konkrétně v oblasti uskladňování. Uskladňovat je možné i různé druhy energie nejenom plynu, např. elektrina (baterie) či tepelná energie ze solárních zařízení apod.

K bodu 4

Cílem změny definice termínu „energetické hospodářství“ a zavedením termínu „ucelená část energetického hospodářství“ je zpřesnění aktuálního znění termínu, který je z pohledu věcného nepřesný a pro dotčené subjekty nejasný. Zároveň úprava souvisí se změnou přístupu k provádění energetického auditu, který by se měl přiblížit více evropským standardům, konkrétně evropskou normou o energetických auditech ČSN ISO 50002 (reakce na připomínku vznesenou v rámci mezirezortního připomínkového řízení k vyhlášce č. 309/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku). Nově navržená definice reflektuje požadavek na rozsah energetického auditu podle směrnice o energetické účinnosti.

V návaznosti na změny navržené v předloženém návrhu dojde k úpravě příslušného prováděcího předpisu, vyhlášky č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku.

K bodu 5

Definice „účinnost užití energie“ je upravena tak, aby byly použity termíny definované a vyplývající ze zákona o hospodaření energií.

K bodu 6

Jedná se o technické zpřesnění definice klimatizačního zařízení. Touto úpravou není narušena transpozice definice uvedené ve směrnici o energetické náročnosti budov.

K bodu 7

Viz bod 4.

Změnou definice dochází k věcně přesnému definování termínu „energetický audit“. Nová definice vyjasňuje, že "energetický audit" je proces k identifikaci příležitostí ke snížení energetické náročnosti, nikoli písemný dokument, jak je často energetický audit chápán podle stávající právní úpravy. Do upravené definice se promítá nový přístup provádění energetického auditu v souladu s evropskou normou o energetických auditech ČSN ISO 50 002. Zároveň dochází ke zpřesnění a uvedení do souladu s definicí uvedenou ve směrnici o energetické účinnosti.

K bodu 8

Jedná se o věcné zpřesnění definice budovy. Vytápění a chlazení jsou nejvýznamnější energetické činnosti, při nichž dochází k nejvyšší spotřebě energie v případě hodnocení energetické náročnosti budovy. V budovách, ve kterých nedochází k úpravě vnitřního prostředí buď formou vytápění nebo chlazení nebo obojím zároveň nejsou budovami podle tohoto zákona.

K bodu 9

Energeticky vztažná plocha je rozhodná pro stanovení některých povinností stanovených zákonem o hospodaření energií a jedním z podstatných vstupů pro výpočet průkazu energetické náročnosti budov. Zpřesněním definice dojde k jednotnému postupu jejího stanovení a následně jednoznačnému rozhodnutí, zda je subjekt dotčen danou povinností. Dále se jedná o jeden z kroků směřující ke zpřesnění přístupu zpracování průkazu energetické náročnosti, tzn. porovnatelnosti výstupů těchto zpracování.

K výše popsanému zpřesnění dochází i ve vazbě na nově uvedenou definici „upravovaného vnitřního prostředí“. Definici energeticky vztažné plochy je potřebné věcně vykládat ve vazbě na tuto definici.

K bodu 10

Termín „zóna“ není v zákoně dále využíván. Tento termín se využívá při vlastním zpracování průkazu energetické náročnosti budov. Úpravou dojde nejenom k terminologické čistotě, ale i věcné přesnosti, viz bod 12.

K bodu 11

Aktuální znění definice „budovy s téměř nulovou spotřebou“ (NZEB) je významně přísnější než znění směrnice, které reflektuje skutečnost, že využití OZE může mít technická omezení a nenařizuje, že OZE musí pokrývat ve větším rozsahu potřebu energie využitím těchto zdrojů, tak jak to činí aktuální znění zákona.

Aktuální znění uvádí definici v následujícím znění: *w) budovou s téměř nulovou spotřebou energie budova s velmi nízkou energetickou náročností, jejíž spotřeba energie je ve značném rozsahu pokryta z obnovitelných zdrojů*, zatímco definice ve směrnici o energetické náročnosti budov je uvedena definice v následujícím znění: *"budovou s téměř nulovou spotřebou energie" budova, jejíž energetická náročnost určená podle přílohy I je velmi nízká. Téměř nulová či nízká spotřeba požadované energie by měla být ve značném rozsahu pokryta z obnovitelných zdrojů, včetně energie z obnovitelných zdrojů vyráběné v místě či v jeho okolí;*

Definice NZEB bude upravena v souladu se směrnici o energetické náročnosti budov, která nestanovuje striktně, že energie u NZEB musí být pokryta ve značném rozsahu z obnovitelných zdrojů energie (*„budovou s téměř nulovou spotřebou energie“ budova, jejíž energetická náročnost určená podle přílohy I je velmi nízká. Téměř nulová či nízká spotřeba požadované energie by měla být ve značném rozsahu pokryta z obnovitelných zdrojů, včetně energie z obnovitelných zdrojů vyráběné v místě či v jeho okolí.*)

Definici budovy s téměř nulovou spotřebou je potřebné vnímat v kontextu vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, která stanovuje parametry pro referenční budovy, vůči které se budova hodnotí. Tato provazba je řešena ustanovením § 7 odst. 8 stávajícího znění zákona: *(8) Prováděcí právní předpis stanoví nákladově optimální úroveň požadavků na energetickou náročnost budovy pro nové budovy, větší změny dokončených budov, pro jiné než větší změny dokončených budov, pro budovy s téměř nulovou spotřebou*

energie, dále stanoví metodu výpočtu energetické náročnosti budovy, vzor posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie a vzor stanovení doporučených opatření pro snížení energetické náročnosti budovy. Míra užitelnosti OZE je tudíž dána výpočtově referenční budovou.

Nová úprava odstraňuje nesoulad definice s požadavky na NZEB stanovené prováděcím právním předpisem, vyhláškou č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov.

K bodu 12

Jedná se o doplnění termínu, který je zákonem využíván ve vztahu ke stanovování energeticky vztažené plochy, a tudíž je stanovení povinnosti plnit požadavky na energetickou náročnost budovy. Z tohoto důvodu dochází k přesunu a zpřesnění definice z vyhlášky 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, do zákona o hospodaření energií.

Věcný záměr vyhlášky je již připraven. Jedná se o technickou novelu zpřesňující a aktualizující metodiku výpočtu a hodnocení energetické náročnosti budov.

K bodu 13

Dochází ke zpřesnění definice „ústřední instituce“. Jedná se o definici transponovanou ze směrnice o energetické účinnosti. Právě ústřední instituce jsou dotčenými subjekty povinností stanovených v § 9b zákona o hospodaření energií, které jsou stanoveny v souladu s požadavky citované směrnice. Tyto požadavky vyplývají z premisy příkladné úlohy státu.

Z pracovních dokumentů Komise se z věcného pohledu v případě definice „ústřední instituce“ má jednat o „*veškeré správní útvary, jejichž pravomoci se vztahují na celé území členského státu*“. Z pohledu Komise je možné se při praktickém uplatňování odvolávat na směrnici o veřejných zakázkách nebo na nařízení Rady o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného je Smlouvě o založení Evropského společenství. ČR si zvolila jít cestou odvolávky na směrnici o veřejných zakázkách.

Vzhledem k tomu, že není možné odkazovat na směrnici 2014/24/EU (zrušovaná právní úprava odkazovala na rozhodnutí), protože takový odkaz na úpravu směrnice je v rozporu s čl. 20a Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii. Dále, čl. 2 odst. 1 bod 2 směrnice 2014/24/EU zahrnuje mezi ústřední orgány státní správy také nástupnické subjekty, čímž by došlo k rozšíření dotčených subjektů nad rámec požadavků směrnice. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k uvedení výčtu subjektů, které jsou v souladu s pravidly Komise považovány za ústřední instituce pro plnění povinnosti renovovat budovy, které nesplňují požadavky na energetickou náročnost budov.

K bodu 14 až 16

Zrušení definic souvisí s přijetím nařízení o štítkování, které příslušné definice obsahuje. Dochází tak k odstranění duplicity mezi národní právní úpravou (transpozicí již neplatné

směrnice o štítkování) a přímo účinným nařízením o štítkování. S touto změnou souvisí následný požadavek na přečíslení.

K bodu 17

Definice „energetické služby“ a „smlouvy o energetických službách“ jsou zrušeny v důsledku věcných úprav §-ové části, v rámci které došlo ke zpřesnění ustanoveních k energetickým službám a tím k duplicitě s definicemi v § 2. Touto úpravou nedochází k narušení způsobu transpozice směrnice o energetické účinnosti. Definice těchto termínů jsou popsány přímo v §-ové části. Tato změna je promítnuta zároveň do implementační tabulky.

K bodu 18

Jedná se o přesun již zavedené definice „účinného vytápění“ a dodefinování termínu „chlazení“, se kterým zákon dále pracuje.

K bodu 19

Jedná se o úpravu, která vychází z poznatků aplikační praxe, ze které vyplývá, že stávající znění § 4 zákona o hospodaření energií není dostatečně detailní pro účely zpracování zpráv o uplatňování územních energetických koncepcí. Do poloviny roku 2017 a dále v pětiletých intervalech mají kraje a hlavní město Praha povinnost zpracovat zprávu o uplatňování územní energetické koncepce. Při současném zpracovávání těchto zpráv byl identifikován problém v nejednoznačnosti zadání obsahu této zprávy a návrhem na doplnění ustanovení § 4 zákona o hospodaření energií dochází k nápravě.

K bodu 20

Změna názvu státního programu reflektuje novou podobu tohoto programu, jehož programová dokumentace byla schválena na podzim 2016. Předložení nové dokumentace vyplývalo z usnesení vlády č. 940 ze dne 20. listopadu 2015, ve kterém bylo uloženo ministru průmyslu a obchodu předložit Ministerstvu financí do 30. června 2016 návrh dokumentace nového Státního programu od roku 2017 vypracovaný v souladu s § 12 a § 13 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Nový Státní program navazuje svým zaměřením a rozsahem působnosti na původní úspěšný Program EFEKT. Program je zaměřen na realizaci energeticky úsporných opatření zejména v oblasti konečné spotřeby energie, na zvyšování účinnosti užití energie, na snižování energetické náročnosti a také na větší využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Program je upraven tak, aby byla maximalizována výše příspěvku, úspor energie, tohoto programu k plnění cíle podle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti. Čl. 7 směrnice o energetické účinnosti stanovuje závazek ČR realizovat úsporu energie u konečného spotřebitele. Dle Komise se jedná o jeden ze stěžejních nástrojů směrnice o energetické účinnosti k dosažení indikativního cíle EU resp. příspěvků členských států k naplnění cíle EU, v oblasti energetické účinnosti (snížení konečné/primární spotřeby energie). Zatímco čl. 7 se vykazuje konkrétním vyčíslením úspory energie u konečných spotřebitelů v důsledku aktivit státu, čl. 3 je vykazován v rámci běžných statistických výkazů pro EUROSTAT.

K bodu 21 až 28

Úprava vychází ze změny zacílení programu (primárně na zvyšování energetické účinnosti za příp. využití obnovitelných nebo druhotných zdrojů energie) a způsobu jeho administrace. Tyto změny jsou v souladu s programovou dokumentací schválenou Ministerstvem financí a s cíli směrnice o energetické účinnosti (podrobněji viz bod 20).

Dílejší úprava bodu 25 souvisí se zpřesněním transpozice směrnice o energetické náročnosti budov, konkrétně oblastní inspekce otopných soustav a provozovaných kotlů (podrobněji k inspekcím viz bod 32).

K bodu 29

Jedná se o uvedení do souladu se směrnicí 2010/31/EU, čl. 14, jejímž záměrem je stanovit nezbytná opatření k zavedení pravidelné inspekce přístupných částí soustav používaných k vytápění budov, jako jsou zdroje tepla, řídicí systémy a oběhová čerpadla, s kotli se jmenovitým výkonem pro účely vytápění budov vyšším než 20 kW. Směrnice neukládá povinnost tímto způsobem revidovat zařízení, která jsou součástí výroben elektřiny nebo tepla. V českém právním řádu je problematika kontrol těchto zařízení navíc řešena již v rámci jiného právního předpisu (zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů).

Záměrem čl. 14 směrnice 2010/31/EU je stanovit nezbytná opatření k zavedení pravidelné inspekce přístupných částí soustav používaných k vytápění budov, jako jsou zdroje tepla, řídicí systémy a oběhová čerpadla, s kotli se jmenovitým výkonem pro účely vytápění budov vyšším než 20 kW. Proto změna vyjímá z povinnosti kotle s výkonem nad 20 kW používané pro technologické účely jako například pro předehřev plynu v regulačních stanicích, které jsou kontrolovány podle jiných předpisů a v souladu s podmínkami výrobce (jsou kontrolovány servisním technikem, který je proškolen výrobcem).

Zároveň dochází ke zpřesnění stanovení povinností a výčtu subjektů dotčených touto povinností.

K bodu 30, 32, 52, 82, (dílce 72 a 83)

Ve smyslu § 13a odst. 2 neprovádí kontrolu některých ustanovení zákona o hospodaření energií pouze SEI, ale energetické inspekce resortů jmenovaných v tomto odstavci. Z tohoto důvodu je provedena úprava, aby kontrolované dokumenty mohly být v souladu s legislativou předávány kontrolnímu orgánu.

K bodu 31, 39, 40, 44, 45, 47, 50, 53, 73, 81

Zpřesnění výčtu dotčených subjektů je v souladu s § 1190 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, bylo cíleně provedeno v souvislosti s povinností popsanou v bodě 48. Následně bylo nutné tuto úpravu promítnout i do dalších ustanovení, kde se výčet dotčených subjektů vyskytuje.

Úprava výčtu dotčených subjektů v tomto znění reflektuje možné vlastnické struktury bytového vlastnictví a spoluvlastnictví. Pokud má právní úprava platit bez výjimky na všechny druhy bytového vlastnictví, je nutné počítat s vlastnictvím prostřednictvím družstev (pokryto slovy „vlastník“), vlastnictvím bytů ve společenství vlastníků jednotek, vlastnictvím v kombinaci družstvo, společenství vlastníků a případně další fyzická a právnická osoba.

K bodu 33 a 34

Úprava je provedena v důsledku překryvů právní úpravy v této oblasti. V českém právním řádu je problematika kontrol zařízení, která jsou součástí výroben elektřiny nebo tepla, řešena v rámci jiného právního předpisu (zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů). Při splnění podmínek stanovených tímto právním předpisem a jeho prováděcími předpisy pro kontrolu energetických zařízení má držitel licence dostatečnou kvalifikaci pro povinné kontroly kotlů a příslušných rozvodů tepelné energie.

K bodu 35

Úprava vyplývá z aplikační praxe. Při provádění kontrol ze strany SEI ČR je problematické prokazovat skutečnost, že dokument není zpracován objektivně, nestranně, pravdivě a úplně v důsledku nejasnosti obsahu těchto termínů. V takovém případě je ustanovení objektivně nekontrolovatelné a zabraňuje vedení bez rozporového správního řízení. Z tohoto důvodu je potřebné, aby obecné vyjádření bylo nahrazeno ustanovením, které je založeno na kontrole objektivních kritérií, a tudíž možné následně sankcionovat. Nahrazením termínem „v souladu s prováděcím právním předpisem“ dochází k požadované objektivizaci.

K bodu 36

Zajištění pravidelné kontroly a údržby uvedených technologií (kotlů se jmenovitým výkonem nad 20kW a klimatizačních systémů se jmenovitým chladícím výkonem vyšším než 12kW) vyžaduje úkony, které u určitého typu budov je problematické naplnit zejména z bezpečnostních důvodů. Jedná se o budovy zpravodajských služeb, budovy důležité pro obranu státu, objekty sloužící k ochraně utajovaných informací stupně utajení Přísně tajné nebo Tajné a vybrané budovy k zajištění bezpečnosti státu, určených vedoucím organizační složky státu.

Požadovaná povinná prohlídka energetickým specialistou vyžaduje předkládání projektové dokumentace uvedených technologií, výpisy z pravidelných revizí, kontrol a prováděných měření. Energetický specialista vydá protokol o kontrole, kde jsou uvedeny veškeré dostupné údaje o kontrolovaném zařízení, a konstatuje, zdali je zařízení ještě efektivní či zastaralé a je či není třeba zajistit jeho výměnu; neprovádí při tom žádná jiná měření, odborné prohlídky ani seřízení uvedených technologií.

Výše uvedené budovy mají zákonem stanoveny i jiné výjimky právě s ohledem na specifika užívání těchto budov.

K bodu 37

Jedná se o formulační zpřesnění požadavku na dokladování plnění požadavků na energetickou náročnost budovy v případě změny dokončené budovy (odpovídá termínu větší změna stavby dle stavebního zákona) reflektující procesy podle stavebního zákona.

Zároveň dochází ke zpřesnění výčtu dotčených subjektů, viz „K bodu 32,....“.

K bodu 38

Požadavek na zpracování doporučených opatření je přesunut a zpřesněn v § 7a návrhu zákona (bod 64), tak aby byla nastavena i věcná správnost povinnosti.

Změnou nedochází tedy k dopadu na způsob transpozice směrnice o energetické náročnosti budov.

K bodu 41

Zrušení ustanovení souvisí se změnou vyhlášky č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie, podle které budou měrné ukazatele zrušeny pro neaktuálnost, která zároveň souvisí i se zavedením metodiky výpočtu energetické náročnosti budov.

Věcný záměr změny výše uvedené vyhlášky je již připraven.

K bodu 42

Ustanovení se odvolává na vyhlášku č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie. Vyhláška se nezabývá pravidly pro chlazení. Cílem úpravy je uvést do souladu zákon o hospodaření energií a výše uvedenou vyhlášku.

K bodu 43

Zrušení ustanovení je provedeno z důvodu jeho nadbytečnosti. V případě tohoto ustanovení se jednalo o jednorázovou povinnost monitoringu budov orgánu veřejné moci, který byl zákonem č. 103/2015 Sb., nahrazen pravidelným monitoringem spotřeb energie ústředních institucí podle § 9b odst. 3 zákona o hospodaření energií.

K bodu 46

Jedná se pouze o úpravu, v důsledku které budou v zákoně o hospodaření energií používány stejné jednotky.

K bodu 48

Ustanovení § 7 odst. 6 písm. a) – c) zákona o hospodaření energií se odvolává na vyhlášku č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie. Novelou této vyhlášky budou písm. b) a c) již irelevantní. Z tohoto důvodu dochází ke zrušení těchto písmen a zároveň s tím ke zjednodušení celého ustanovení. Cílem úpravy je uvést do souladu zákon o hospodaření energií a výše uvedenou vyhlášku.

Nově přidané ustanovení má zajistit předvídatelnost podnikatelského prostředí v oblasti stavebnictví, tzn. výkladové zpřesnění jaké požadavky na energetickou náročnost budov je stavebník resp. vlastník budovy povinen plnit. Požadavky na energetickou náročnost budov (NZEB) jsou fázovány a v případě změny stavby před jejím dokončením mohou být v čase jiné. Z tohoto důvodu dochází ke zpřesnění, že při žádosti o změnu stavby před jejím dokončením jsou směrodatné požadavky na budovu platné v termínu žádosti o stavební povolení.

K bodu 49

Úprava souvisí s body 43 a 44, tzn. vyplývá z úpravy vyhlášky č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie.

K bodu 51

Jedná se o transpoziční ustanovení evropské směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov. Směrnice stanovuje povinnost umístění průkazu na nápadném a dobře viditelném místě v případě budov užívaných orgány veřejné moci a budov, které jsou často navštěvované veřejností a jejichž energeticky vztažná plocha je větší než 500 m². Touto úpravou dochází k nápravě výtky Komise o způsobu transpozice směrnice o energetické náročnosti budov.

Povinnost se vztahuje výše uvedené budovy, které podle jiných ustanoveních zákona o hospodaření energií mají průkaz zpracovaný.

Směrnice o energetické náročnosti budov nedefinuje pojem „budova často navštěvovaná veřejností“ a přístup k transpozici příslušných ustanovení jednotlivých členských států se liší. Navržené ustanovení se inspirovalo preambulí směrnice, kde je uveden ukázkový výčet budov, které jsou často navštěvované veřejností: „*kteřé jsou často navštěvovány veřejností, jako jsou obchody a nákupní střediska, supermarkety, restaurace, divadla, banky a hotely*“.

S ohledem na právní čistotu není využit příkladný výčet, ale termínem „budovy určené k užívání veřejností“. tento termín je vázán na stavební legislativu, podle které se:

(1) Stavbou občanského vybavení se rozumí:

a) stavba pro veřejnou správu, soudy, státní zastupitelství, policii, obviněné a odsouzené,

- b) stavba pro sdělovací prostředky,
- c) stavba pro obchod a služby,
- d) stavba pro ochranu obyvatelstva,
- e) stavba pro sport,
- f) školy, předškolní a školská zařízení,
- g) stavba pro kulturu a duchovní osvětu,
- h) stavba pro zdravotnictví a sociální služby 7),
- i) budova pro veřejnou dopravu,
- j) stavba ubytovacího zařízení pro cestovní ruch s celoročním i sezónním provozem pro více než 20 osob.

K bodu 54

Vlastník, společenství vlastníků jednotek nebo správce budovy v bytovém spoluvlastnictví má povinnost předložit a předat průkaz nebo ověřenou kopii průkazu možnému kupujícímu nebo nájemci, a to nejpozději před podpisem kupní smlouvy resp. nájemní smlouvy. Předávání originálu průkazu, kdy dochází k prodeji rodinného domu, je dostatečné k naplnění povinnosti. Co se týče bytových domů, předání originálu průkazu není vhodným řešením v případě dvou a více prodejů/pronájmů. Proto zákon stanovuje možnost předání ověřené kopie. Vidimace průkazu v případě bytových domů se vzhledem k praxi jeví administrativně a hlavně finančně velmi náročná, jelikož průkaz se může skládat i z několika desítek stran. Vypuštěním povinnosti předávat ověřenou kopii průkazu dochází tedy k administrativní a finanční úlevě a zjednodušení povinnosti pro vlastníky, SVJ nebo správce budovy v bytovém spoluvlastnictví. V důsledku evidence zpracovaných průkazů energetické náročnosti budov do systému umožňujícího dálkový přístup, a který je veden ministerstvem, je možné ověřit správnost konkrétního průkazu energetické náročnosti budov. V tomto směru tudíž nelze předpokládat zneužití tohoto změkčení požadavku.

K bodu 55 a 58

Zprostředkovateli prodeje nebo pronájmu je dána povinnost uchovávat grafickou část průkazu z důvodů kontroly, zda byla naplněna povinnost stanovená zákonem. Tato úprava vyplývá z potřeb pro provádění kontrol plnění povinností podle zákona o hospodaření energií. V případě, že zprostředkovatel nemá povinnost uchovávat, není možné mu prokázat neplnění jemu stanovených povinností.

K bodu 56 a 57

Změny zpřesňují vztah mezi vlastníkem budovy, společenstvím vlastníků jednotek nebo správcem budovy v bytovém spoluvlastnictví a vlastníkem jednotky.

V případě prodeje/pronájmu bytové jednotky je stanovena povinnost vlastníku této jednotky předložit a předat průkaz nebo jeho kopii nejpozději před podpisem kupní smlouvy resp. nájemní smlouvy kupujícimu/nájemci. Tuto povinnost splní vlastník jednotky tak, že požádá vlastníka budovy, společenství vlastníků jednotek nebo správce budovy v bytovém spoluvlastnictví, aby mu tento průkaz nebo kopii za budovu předal. Vlastník jednotky ho následně předloží budoucímu nájemci/kupujícímu. Vzhledem k tomu, že smysl průkazu je, aby byl zpracován na budovu jako celek, nese náklady na zpracování průkazu vlastníci, společenství vlastníků jednotek nebo správce budovy v bytovém spoluvlastnictví. Nově stanovená povinnost upřesňuje pravidla výše popsaného vztahu a jednotlivých požadavků. Konkrétně dochází ke zpřesnění, dokdy na vyžádání ze strany vlastníka jednotky mu musí být průkaz předán. Doba je stanovena dostatečně dlouhá i pro ty případy, kdy průkaz pro budovu ještě nebyl zpracován a vyvstává tedy povinnost teprve průkaz zpracovat.

Právní úprava stanovuje možnost vzniku situace, kdy z určitých důvodů nebyl průkaz předán vlastníku jednotky, který může podle § 7a odst. 7 nahradit vyúčtováním dodávek elektřiny, plynu a tepelné energie v bytové jednotce. Vzhledem k tomu, že spotřeba energie se různí v závislosti na komfortu člověka, předání vyúčtování nemá v porovnání s průkazem energetické náročnosti vypovídající hodnotu. Upřesňuje se vlastníku jednotky, jakým způsobem si musí vyžádat průkaz pro naplnění jeho povinnosti předložit a předat průkaz při prodeji nebo pronájmu bytové jednotky a jasně definuje porušení povinnosti ať již vlastníka ucelené části resp. SVJ, atd.

K bodu 59

Ustanovení § 7a odst. 4 písm. c) zákona o hospodaření energií se odkazuje na typ posudku, který je touto novelou zrušen (bod 81). Posudek bude nahrazen zpřesněním zpracování posouzení alternativních systémů dodávek v rámci průkazu energetické náročnosti budov.

Věcný záměr novely je již připravován (hodnocení dopadu věcného záměru).

K bodu 60

Úprava vyplývá z aplikační praxe. Při provádění kontrol ze strany SEI ČR je problematické prokazovat skutečnost, že dokument není zpracován objektivně, nestranně, pravdivě a úplně v důsledku nejasnosti obsahu těchto termínů. V takovém případě je ustanovení objektivně nekontrolovatelné a zabraňuje vedení bez rozporového správního řízení. Z tohoto důvodu je potřebné, aby obecné vyjádření bylo nahrazeno ustanovením, které je možné prokázat a sankcionovat. Nahrazením termínem „v souladu s prováděcím právním předpisem“ dochází k požadované objektivizaci.

K bodu 61

Pokud je hodnocená budova zařazena do klasifikační třídy pro ukazatele energetické náročnosti budovy celkové dodané energie a primární neobnovitelné energie „mimořádně úsporná (tj. klasifikační třída A)“, doporučená opatření, která by byla stanovena při zpracování průkazu, postrádají na významu, a to jak z hlediska technického, tak i ekonomického. Jednalo by se o doporučení, která by nemusela být již nákladově efektivní,

což je v samotném rozporu se zákonem, který stanovuje nákladovou efektivitu. Stejně tak již lze předpokládat, že technická zařízení budovy budou již na hranici nejvyššího dostupného technologického pokroku.

K bodu 62

Termín „včetně jednotky“ činí ustanovení věcně nepřesným, a to z důvodu vlastní definice ucelené části budovy. Odstraněním dochází k věcné správnosti v souladu s terminologií zákona o hospodaření energií.

K bodu 63

V současné době lze podle zákona zpracovat průkaz pro ucelenou část/bytovou jednotku samostatně v souladu se směrnicí o energetické náročnosti budov. Takto zpracovaný průkaz pro ucelenou část/bytovou jednotku může být předmětem manipulace ze strany vlastníka, kdy průkaz pro ucelenou část/bytovou jednotku bude zařazen do vyšší klasifikační třídy než bytový dům. Avšak smyslem průkazu je, aby byl stanoven vždy pro budovu jako celek, obzvláště v případech, kdy pro ucelené části/bytové jednotky je chlad, teplo a teplá voda dodávána centrálně. Průkaz zpracovaný pro ucelenou část/bytovou jednotku bude mít vypovídající hodnotu pouze v případě, kdy k přípravě energie pro typické užívání dochází v místě hodnocení a ucelená část/bytová jednotka se stává do určité části nezávislou jednotkou.

Úprava upřesňuje, kdy je ještě možné považovat průkaz energetické náročnosti budov zpracovaný pro ucelenou část za relevantní podklad pro posouzení.

K bodu 64

Směrnice o energetické náročnosti stanovuje v příloze II bodu 2, že „*Příslušné orgány nebo subjekty, na které byla příslušnými orgány přenesena odpovědnost za provádění nezávislého kontrolního systému, namátkově vyberou alespoň statisticky významný procentuální podíl všech každoročně vydaných inspekčních zpráv a provedou jejich ověření*“. Tato povinnost byla transponována do zákona o hospodaření energií v ustanovení § 7a odst. 11, kde je v aktuálním znění uvedeno, že „*Státní energetická inspekce každoročně kontroluje průkazy podle odstavce 4 písm. d); jejich počet musí odpovídat alespoň jedné dvacetině průkazů vydaných v předcházejícím kalendářním roce. Kontrola průkazů zahrnuje též ověření vstupních údajů o budově použitých k vydání průkazu a výsledků v průkazu vedených*“. Vzhledem k tomu, že se jedná o transpoziční ustanovení, je nutné zachovat věcnou podstatu ustanovení směrnice. Ta je zachována i přes zrušení přesně stanoveného poměru povinných kontrol kvality vydaných průkazů energetické náročnosti budov požadavkem na vydávání závazných stanovisek k průkazům předkládaných v rámci stavebního řízení (v případě novostaveb a větších změn dokončené budovy s energeticky vztažnou plochou budovy větší než 350 m²) (viz bod 139). Kontrola průkazů energetické náročnosti v této fázi (před vlastní realizací) má zejména pozitivní dopad na zajištění výstavby a realizace větších změn dokončené budovy splňující požadavky na energetickou náročnost budov.

K bodu 65

Zrušená ustanovení v této úpravě implementují směrnici EP a Rady 2010/30/EU ze dne 19. května 2010 o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku. Vzhledem k tomu, že směrnice 2010/30/EU je zrušena a nahrazena přímo účinným nařízením, je vhodné § 8, kromě odst. 1 a 2 a zrušit. Požadavky na označování energetickými štítky, dodání informačních listů a zpracování technické dokumentace nyní obsažené v § 8 stanoví již nařízení o štítkování. Nařízení dále stanovuje požadavky na dodavatele a obchodníky a povinnost předkládat na vyžádání orgánu dohledu nad trhem technickou dokumentaci k výrobku. Technická dokumentace bude muset být od 1. 1. 2019 vkládána do databáze výrobků, do které budou mít orgány dozoru nad trhem přístup.

Výrobky spojené se spotřebou energie, na které se vztahují požadavky označování energetickými štítky, dodání informačních listů a zpracování technické dokumentace, stanoví přímo použitelné předpisy Evropské unie, kterými se doplňuje nařízení ke štítkování (např. Nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 874/2012, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích elektrických světelných zdrojů a svítidel, atd.). Vzhledem k častým změnám přímo použitelných předpisů (několikrát ročně) není možné zaručit aktuálnost seznamu výrobků v prováděcím právním předpise. Neaktuálnost seznamu výrobků v prováděcím právním předpise ztěžuje možnost ověřování požadavků na výrobky pro účely dozoru nad trhem (výrobky, které nejsou v seznamu uvedeny, není možné kontrolovat).

Prováděcí právní předpis (vyhláška č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie) zůstane zachován, jelikož transponuje směrnici Komise 96/60/ES ze dne 19. září 1996, kterou se provádí směrnice Rady 92/75/EHS, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích kombinovaných praček se sušičkou pro domácnost. Pro všechny ostatní výrobky jsou povinnosti týkající se označování energetickými štítky stanoveny přímo použitelnými předpisy Evropské unie.

Povinnost dodavatele dodávat informační list v českém jazyce není v rozporu s povinností uvedenou v čl. 3 odst. 1 nařízení 2017/1369. Zároveň se nejedná o navýšení povinnosti pro dodavatele, jelikož tato povinnost je již obsažena v aktuálním znění zákona. Dle § 11 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, musí prodávající zajistit, aby písemné informace typu informačního listu byly poskytnuty v českém jazyce. Z tohoto důvodu by nebylo účelné, aby byl výrobek opatřen informačním listem v jiném jazyce než českém a bylo tak nutné o českou verzi žádat dodavatele výrobku, příp. ji stahovat z databáze výrobků. Smyslem dodávání informačních listů k výrobkům je poskytnout zákazníkům informace o energetické účinnosti výrobku, možnost porovnat tyto údaje mezi výrobky a vybrat si úspornější typ výrobku. Tento záměr nemůže být naplněn pomocí informačního listu v jazyce, kterému zákazník nemusí rozumět.

K bodu 66, 67, 68, 69, 70, 71

Zpřesnění umožňující provádět efektivněji kontroly v souladu s právní úpravou.

Výrobky spojené se spotřebou energie, na které se vztahují požadavky na ekodesign, označování CE a ES prohlášení o shodě, stanovují přímo použitelné předpisy Evropské unie a dílce i prováděcí právní předpis. Vzhledem k častým změnám přímo použitelných předpisů (několikrát ročně) není možné zaručit aktuálnost seznamu výrobků v prováděcím právním předpise. Neaktuálnost seznamu výrobků v prováděcím právním předpise ztěžuje možnost ověřování požadavků na výrobky pro účely dozoru nad trhem (výrobky, které nejsou v seznamu uvedeny, není možné kontrolovat) a omezuje kontroly výrobků spadajících pod přímo účinnou legislativu EU.

K bodu 72

Jedním z nástrojů směrnice o energetické účinnosti k dosahování zvyšování energetické účinnosti je prosazování energetických auditů a povinnost jejich realizace pro „velké“ podniky. Tato povinnost byla do zákona o hospodaření energií transponována v roce 2015 zákonem č. 103/2015. Tato povinnost byla začleněna mezi již platná ustanovení k již dříve zavedené povinnosti zpracovat energetický audit v případě, že dojde k překročení hranice spotřeby energie stanovené prováděcím právním předpisem. Úprava ustanovení § 9 nastavuje jednotný přístup vůči subjektům dotčených touto povinností např. možnost nahradit energetický audit zavedeným a certifikovaným systémem hospodaření energií, periodicita v provádění energetického auditu.

Základní princip nového přístupu k naplňování povinnosti zpracovat energetický audit souvisí i se změnou příslušných definic. Energetický audit se provádí na energetickém hospodářství, jehož definice podle návrhu odpovídá definici „auditovaného objektu“ podle ČSN ISO 50 002. Zahrnuje tedy veškeré oblasti nakládání s energií (budova, proces, doprava nebo systém hospodaření s energií a jejich soubor) daného subjektu. Neřeší již pouze spotřebu energie, ale nahlíží na energetické hospodářství komplexně. Energetická bilance se bude zpracovávat na celé energetické hospodářství, které se v některých případech může skládat z ucelených částí energetického hospodářství. Energetický specialista na základě provedení vstupní analýzy rozhodne o rozsahu podrobné analýzy, tzn. rozhodne, v jakých ucelených částech energetického hospodářství je příležitost pro zlepšení energetické účinnosti. Pro tyto oblasti bude následně navrhovat vhodná opatření ke zvýšení energetické účinnosti, která respektují požadavky na ekonomickou efektivnost a dopad na životní prostředí. Dochází k odstranění obecného vyčlenění ucelených částí energetického hospodářství z provedení energetického auditu podle spotřeby energie, tzn. předjímání toho, že kde je nízká spotřeba energie, není potenciál k realizaci úsporných opatření.

Stanovení parametrů rozhodných pro stanovení povinnosti pro „velké“ podnikatele bude konkretizováno v prováděcím právním předpise a bude respektovat základní parametry podle doporučení Komise 2003/361/EC). Kvantifikace parametrů bude i nadále zohledňovat propojené a spojenecké vztahy, ovšem pouze v rámci ČR nikoli na nadnárodní úrovni, jak je stanoveno v aktuálním znění energetického auditu. Navržená ustanovení § 9 zákona o hospodaření energií dále specifikují, za jaké období jsou data rozhodná pro stanovení, zda subjektu povinnost nastává či nikoli a do kdy je povinnost ji naplnit.

Způsob provádění energetického auditu již nebude nastaven prováděcím právním předpisem, ale energetický audit bude prováděn podle principů ČSN ISO 50 002. Energetická hospodářství jsou vždy jedinečná a cíle prováděného energetického auditu se mohou lišit dle zadání vlastníka energetického hospodářství, tudíž z pohledu věcné správnosti nelze nastavit jednotný postup pro identifikaci možností ke zvyšování energetické účinnosti. Popsat jednotlivé nuance nebo varianty jednotlivých fází energetického auditu odpovídající jednotlivým „typům“ energetických hospodářství není možné popsat prováděcím právním předpisem. Z tohoto důvodu je navrženo, aby provádění energetického auditu probíhalo dle výše uvedené normy. Prováděcí předpis se zaměří primárně na to, co má obsahovat zpráva o provedeném energetickém auditu. Tento přístup zároveň přiblíží stávající praxi provádění energetických auditů evropským standardům.

K bodu 74

Posudek podle § 9a odst. 1 písm. a) zákona o hospodaření energií se zrušuje vzhledem ke skutečnosti, že posuzování alternativních systémů je řešeno v průkazu energetické náročnosti budov, ke kterému se tento typ posudku připojuje pro stavební řízení. Podle současného znění vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov se toto posouzení provádí pouze formálně. Přípravovaná novela vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, však tento přístup mění s cílem, aby nebylo nutné zpracovávat energetický posudek a již průkaz energetické náročnosti budov poskytl relevantní informace o možnostech instalace alternativních systémů dodávek energie. Tím by mělo dojít ke snížení administrativního a finančního zatížení vlastníků energetického hospodářství a budov. Zrušený posudek je podle současného znění povinné zpracovat (primárně pro informovanost vlastníka energetického hospodářství), ale není vyžadována aplikace závěrů tohoto posudku.

Rozdíl mezi posudkem § 9a v odst. 1 a 2 zákona o hospodaření energií je v jejich závaznosti. Jinak se jedná o totožný přístup k jeho zpracování.

K bodu 75

Jedná se o úpravu odkazu v důsledku provedeného zrušení písm. a).

K bodu 76

Jedná se o přidání nového typu energetického posudku. Tento nový energetický posudek vyplývá z potřeby, aby všichni výrobci energie z podporovaných zdrojů, kteří čerpají investiční podporu z nějakého dotačního programu a poté nárokují i provozní podporu podle zákona o podporovaných zdrojích energie, měli zpracovaný energetický posudek, resp. pro potřeby cenových rozhodnutí měli zpracované IRR jednotným postupem podle vyhlášky č. 480/2012 Sb. za účelem krácení poskytované podpory. Tento požadavek vyplývá z cenových rozhodnutí ERÚ na rok 2017, kde je stanoveno, že má být použito IRR z energetického auditu podle vyhlášky č. 480/2012 Sb. Byl to dohodnutý způsob implementace požadavků notifikačních rozhodnutí.

K bodu 77 a 78

Jedná se o formulační zjednodušení textu a zpřesnění typu posudku pro účely zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“). Cílem je umožnit lepší vazbu mezi povinnostmi stanovenou odst. 7 § 16 zákona o ochraně ovzduší a nástroji zákona o hospodaření energií, které mohou sloužit k prokázání požadavku podle zákona o ochraně ovzduší.

Stávající praxe přináší velké problémy zejména kvůli typu energetického posudku, který je pro ekonomickou přijatelnost odpojení od CZT jen těžko aplikovatelný a není možné zhodnotit, do jaké míry jsou zohledněny veškeré faktory. Z tohoto důvodu bude zaveden nový, ze zákona o hospodaření energií nepovinný energetický posudek, který bude řešit veškeré zásadní ekonomické aspekty odpojování.

K bodu 79

Zrušení příslušného typu posudku souvisí s připravovanou změnou vyhlášky č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie.

K bodu 80

Úprava vyplývá z aplikační praxe. Při provádění kontrol ze strany SEI ČR je problematické prokazovat skutečnost, že dokument není zpracován objektivně, nestranně, pravdivě a úplně v důsledku nejasnosti obsahu těchto termínů. V takovém případě je ustanovení objektivně nekontrolovatelné a zabraňuje vedení bez rozporového správního řízení. Z tohoto důvodu je potřebné, aby obecné vyjádření bylo nahrazeno ustanovením, které je možné prokázat a sankcionovat. Nahrazením termínem „v souladu s prováděcím právním předpisem“ dochází požadované objektivizaci.

K bodu 83

S ohledem na rozsah změn navržených v oblasti energetických specialistů došlo pro přehlednost k nahrazení celého znění. Veškeré úpravy souvisejí se dvěma stěžejními změnami, kterými jsou:

- 1) udělování oprávnění energetického specialisty pro právnické osoby:

Současné znění umožňuje udělit oprávnění energetického specialisty pouze fyzické osobě. Úprava umožňuje vykonávat činnost energetického specialisty právnické osobě, jejichž odborná způsobilost bude zajištěna již oprávněným energetickým specialistou. Díky této úpravě bude mít právnická osoba stejné povinnosti a ponese stejnou odpovědnost za jí vydané dokumenty, jako má oprávněná fyzická osoba. V současné praxi dochází k situacím, kdy si energetický specialista založí soukromou firmu a vykonává činnost v zaštitění soukromé společnosti. V případě špatně vykonávané činnosti však nelze tuto činnost právně postihnout a uložit sankci.

Právnická osoba pro udělení podává žádost, jejíž součástí musí být stanovení tzv. „osoby určené“ a zástupce společnosti. Osoba určená musí být držitelem oprávnění energetického specialisty, které se dokládá kopií oprávnění. Právnická osoba jakožto energetický specialista má stejné povinnosti jako energetický specialista. Dokument vydaný energetickým specialistou – právnickou osobou musí připodepisovat určená osoba, ale zároveň i zástupce právnické osoby, která je oprávněna jménem právnické osoby jednat (toto se promítne do novely vyhlášky – formuláře žádosti pro právnickou osobu). Průběžné vzdělání je u právnické osoby naplněno, pokud je naplněno osobou určenou. Zrušení oprávnění (§ 10b) je v případě právnické osoby při nesplnění podmínek pro udělení, tzn. osoba určená již činnost pro něj nevykonává nebo sama nesplňuje požadavky na udělení oprávnění a povinnost absolvovat průběžné aktualizací vzdělávání. Dále pak právnická osoba přichází o své oprávnění v případě zániku. I přestože oprávnění a povinnosti energetického specialisty tímto způsobem dopadají na právnickou osobu, není tím osoba určená (tzn. energetický specialista jakožto fyzická osoba) zbaven odpovědnosti za kvalitu dokumentu, za který se zaručuje jako odborný garant (§ 10 odst. 12, § 12 odst. 1 písm. m)

2) změna průběhu průběžného aktualizací vzdělávání.

V reakci na již mnohokrát vznesené připomínky na nadměrné požadavky pro absolvování průběžného vzdělávání, zejména absolvování odborného testu, je navržena změna přístupu. Pro absolvování průběžného aktualizací vzdělávání bude dostatečné v průběhu tří let absolvovat určitý počet vzdělávacích akcí (nutné posbírat množství kreditů stanovených prováděcím právním předpisem) vybraných odbornou komisí. Registrace vzdělávacích akcí, svolávání komise bude v kompetenci SEI, která bude zároveň dohlížet na naplňování této povinnosti. Po technické stránce bude celý systém fungovat stejným způsobem, tzn. energetický specialista se přihlašuje přes databázi ENEX. Tento systém je obdobný jako u příbuzných profesí autorizovaných Českou komorou autorizovaných inženýrů. Se změnou způsobu absolvování průběžného vzdělávání dochází ke zrušení povinnosti absolvovat přezkoušení. Povinnost přezkoušení byla částečně vázána na nesplněnou povinnost průběžného vzdělávání.

Dále dochází k upřesnění označování dokumentů, které vznikají v rámci činnosti energetického specialisty.

Právnická osoba musí uvádět na připravovaných dokumentech své identifikační číslo.

Nově se ruší povinnost neuvádět číslo oprávnění energetického specialisty na jiných dokumentech, než stanovuje zákon o hospodaření energií. Podle aktuálního znění se energetický specialista dopouští správního deliktu v případě, že uvede své číslo na jiném dokumentu, než je stanoveno zákonem o hospodaření energií.

Nově může ministerstvo odebrat oprávnění v případě, kdy je ze strany energetického specialisty spáchán opakovaný správní delikt. Tato možnost je zavedena i na základě zrušení přezkoušení, kdy bylo možno ze strany ministerstva ověřit znalosti energetického specialisty v případech, kdy bylo ze strany energetického specialisty zjištěno zpracování dokumentů v rozporu s právními předpisy. Navíc po odebrání oprávnění ho bude možno opětovně získat až po uplynutí 1 roku. Tato úprava si klade za cíl zlepšení kvality zpracovávaných dokumentů

energetických specialistů. V současné době je možné v případě odebrání oprávnění ihned požádat o vydání nového oprávnění a absolvovat odbornou zkoušku. Odebrání oprávnění a stanovená jednorocní odkladná lhůta v případě žádosti o vydání oprávnění je určitým varováním pro energetické specialisty, pokud by svou činnost vykonávali vědomě v rozporu s platnými právními předpisy.

K bodu 84

Úprava pouze zpřesňuje stávající ustanovení tzn. specifikuje, jaké je relevantní živnostenské oprávnění, aby osoba byla hodnocena jako osoba oprávněná pro instalace vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů energie.

K bodu 85

Úprava názvu §, která reaguje na změnu obsahu příslušného paragrafu.

K bodu 86, 87, 88

Úpravou § 10e zákona o hospodaření energií dochází k zpřehlednění trhu poskytování energetických služeb. Je zdůrazněn rozdíl mezi energetickou službou a energetickou službou se zaručeným výsledkem a zejména rozdílný přístup při poskytování těchto služeb. Zrušené definice z § 2 (energetická služba a smlouva o energetických službách) jsou zapracovány přímo do ustanovení tohoto §.

K bodu 89

Dochází k zakotvení činnosti, kterou Ministerstvo vykonává. Plán renovace budov ústředních institucí je dokument, který vyplývá z požadavku směrnice o energetické účinnosti, který zavazuje členské státy k renovaci 3% energeticky vztažné plochy budov ve vlastnictví a užívání státu, které nesplňují požadavky na energetickou náročnost budov podle prováděcího právního předpisu. Plán renovace schvaluje vláda a zavazuje tím dotčené instituce k realizaci úsporných opatření s cílem naplnit závazek ČR. Legislativní ukotvení umožní lepší vymahatelnost tohoto závazku, jehož plnění se každoročně reportuje Komisi.

K bodu 90

Činnosti energetického specialisty dle zákona může vykonávat i osoba usazená v jiném členském státě, pokud je držitelem opevnění v dané zemi a je toto oprávnění uznáno ministerstvem. Aby byl plně transponován čl. 17 směrnice 2010/31/EU, dle kterého „členské státy zajistí, aby byly veřejnosti zpřístupněny buď pravidelně aktualizované seznamy kvalifikovaných nebo akreditovaných odborníků, nebo pravidelně aktualizované seznamy akreditovaných společností poskytujících služby takovýchto odborníků“, je rozšířeno i vedení seznamů, a to i v případě „zahraničních“ energetických specialistů.

K bodu 91

Ustanovení bylo zrušeno na základě nové struktury průběžného vzdělávání energetických specialistů, viz bod 85.

K bodu 92 až 130

Jedná se o úpravu ustanovení týkajících se přestupků a sankcí za ně v souladu se změnami vyplývajících z předloženého návrhu zákona a zákona o přestupcích.

V oblasti sankcí (bod 112 a 137) dochází ke sjednocení výše pokut za stejné skutkové podstaty spáchané fyzickými, právníckými a podnikajícími fyzickými osobami v souladu s usnesením č. 866 ze dne 5. října 2016.

K bodu 131

Jedná se o odstranění duplicitního vyjádření.

K bodu 132

Od 1. 7. 2006 je účinný nový zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který s „ochranou zvláštních zájmů“ nepracuje. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno ke zrušení ustanovení § 13 bodu 1.

K bodu 133

Úprava souvisí se zrušením energetického posudku podle § 9a odst. 1 písm. a) zákona o hospodaření energií (viz bod 76) a změnou zabezpečení kontroly významné části vydaných průkazů energetické náročnosti budov (viz bod 66). Přenesením kontrolní povinnosti SEI z kontrol průkazů podle požadavku na počet provedených kontrol (kde jsou zahrnuty zejména kontroly průkazů pro prodej a pronájem budov nebo ucelených částí budovy) do kontrol průkazů pro vydávání stavebních povolení skrze závazná stanoviska pro budovy nad 350 m² celkové energeticky vztažné plochy, by mělo minimalizovat riziko výstavby nesplňující zákonné standardy.

K bodu 134

Úpravou je uvedeno ustanovení do souladu s § 16 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 135

Zpřesnění z důvodu přesnosti ve správních řízeních.

K bodu 136

Zpřesnění kompetencí SEI ve vztahu k § 8 a § 8a zákona o hospodaření energií.

K bodu 137

Úpravou dochází ke zpřesnění praktického fungování SEI a souladu zákona o hospodaření energií s organizačním řádem SEI, který byl schválen v souladu se služebním zákonem.

K bodu 138

Návrh ustanovení § 13c odst. 1 písm. a) zákona o hospodaření energií si bere za cíl, aby při kontrole v případě zjištění pochybení při zpracování dokumentu podle § 10 odst. 1 zákona o hospodaření energií ze strany energetického specialisty, byl objednavatel dokumentu o této skutečnosti informován. Na základě dokumentů zpracovaných energetickými specialisty může objednavatel přijímat zásadní investiční rozhodnutí a z tohoto důvodu je potřebné, aby byl o daných skutečnostech informován. V tomto směru je potřebné rozšířit pravomoci SEI.

Druhé ustanovení se vztahuje k vymahatelnosti plnění závazku ČR v oblasti povinné renovace budov ústředních institucí. Toto ustanovení navazuje na změny viz bod 92.

K bodu 139

Cílem směrnice o energetické účinnosti, a tudíž zákona o hospodaření energií, je dosahování reálných úspor energie. Tyto úspory jsou realizovány často díky finanční podpoře z operačních nebo národních programů. Podpora je poskytována často na základě dokumentů zpracovaných podle zákona o hospodaření energií. Tyto dokumenty jsou kontrolovány ze strany SEI ČR. Jedná se však o teoretické úspory a kontrola je zaměřena na kvalitu zpracovaného dokumentu (kontrola energetického speciality). Z tohoto důvodu je posílena pravomoc SEI ČR provádět kontrolu realizovaných opatření, tzn. reálně dosažených úspor energie realizovaných a vykazovaných do plnění cíle ČR dle směrnice o energetické účinnosti. Jedná se zároveň o řešení výtky ze strany Komise vznesené v řízení EU Pilot 7553/15/ENER, kdy nejsou realizovaná opatření pro plnění čl. 7 směrnice o energetické účinnosti kontrolována nezávislým subjektem.

K bodu 140

K odstranění 2. části věty dochází v důsledku nejasnosti cíle aktuálního znění. Nejasností významu „finančních a správních rámcích“ je problematické toto ustanovení naplňovat a SEI ČR je vystavena bezdůvodně výtkám pro nečinnost.

K bodu 141, 142

Úprava na základě zrušení směrnice 2010/30/EU a nahrazením přímo účinným nařízením Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro označování energetické účinnosti štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU.

K bodu 143

K odstranění dochází pro nadbytečnost. Ze žádného právního předpisu nevyplývá vztah mezi SEI a Energetickým regulačním úřadem resp. že Energetický úřad může vydávat podněty ke kontrolám zákona o hospodaření energií.

K bodu 144

Doplňené ustanovení zpřesňuje rozhodovací pravomoci SEI a vyloučení odkladného účinku v případech rozhodování v návaznosti na dozor nad trhem.

K bodu 145

Jedná se o legislativně technickou úpravu. K odstranění poznámky pod čarou č. 9 dochází dodatečně, kdy v zákoně zůstal text poznámky pod čarou po zrušení odkazu na ni (k němu došlo zákonem č. 165/2012 Sb.).

K Čl. II

Přechodná ustanovení jsou stanovena pro oblast zpráv o uplatňování územní energetické koncepce, energetických auditů, průkazů energetické náročnosti, aby nedošlo ke zmařeným investicím a právní nejistotě dotčených subjektů.

K Čl. III

Zrušení nařízení vlády č. 63/2002 Sb., o pravidlech pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu hospodárného nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných a druhotných zdrojů, ve znění nařízení vlády č. 428/2006 Sb. souvisí s navrženými změnami § 5 zákona o hospodaření energií. Předmětné nařízení vlády je prováděcím předpisem Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie, tzv. programu EFEKT, podle § 5 odst. 6 zákona č. 406/2000 Sb.

Fungování programu EFEKT v programovém období 2017 – 2021) se více přiblížilo obecné praxi jiných národních programů jako je Nová zelená úsporám, což s sebou přineslo řadu změn. Po tom, co Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhodnotilo zpracovanou a Ministerstvem financí schválenou programovou dokumentaci (2017) a znění programu při zpracování RIA pro naplnění úkolu v Plánu legislativních prací vlády (novelizovat toto nařízení), bylo zjištěno, že dochází k duplicitě nové programové dokumentace s nařízením vlády. Tudíž bylo rozhodnuto, že nejvhodnějším administrativním řešením tohoto stavu, je zrušení tohoto nařízení v rámci novely zákona, který upravuje poskytování podpory v rámci programu EFEKT.

K Čl. IV

Účinnost je zvolena s ohledem na povinnost zpracovat energetický audit pro „velké“ podnikatele. Podle aktuálního znění budou muset opakovaně zpracovat energetický audit v roce 2019. Vzhledem k tomu, že zpracování energetického auditu vyžaduje nějaký čas, je nutné dát včasnou právní jistotu dotčeným subjektům, že některé z nich již opakovaně povinnost nebudou muset naplňovat, a tudíž nemusí podnikat kroky k naplnění povinnosti.

Účinnost bodu 85, pokud jde o § 10 odst. 8 a 9 a § 10a odst. 5 návrhu, je posunuta do 1. ledna 2020 s ohledem na adaptaci na tyto změny.

V Praze dne 4. února 2019

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministryně průmyslu a obchodu:

Ing. Marta Nováková v. r.